

The background of the page is a faded, light-colored image of the Harry Potter and the Chamber of Secrets movie poster. It shows Harry Potter in the foreground, looking up with a determined expression, wearing his red Gryffindor robe and holding his wand. Behind him, Hermione Granger and Ron Weasley are visible, also in their robes. The scene is set in a rocky, outdoor environment. The entire page is framed by a decorative border of small palm tree icons.

Harry Potter

A Harry Potter hét kötetből álló, fantasy műfajú regénysorozat. Szerzője J. K. Rowling. A sorozat főhőse egy kamasz varázsló, Harry Potter, és az ő barátai, Ron Weasley és Hermione Granger, akik a Roxfort Boszorkány- és Varázslóképző Szakiskola tanulói. A történet arról szól, miként próbálja meg Harry legyőzni a gonosz varázslót, Voldemort Nagyurát, aki megölte Harry szüleit és megpróbálja meghódítani a varázslóvilágot, s leigázni a varázstalan embereket, a muglikat. A könyvsorozatból számos film, videojáték és más termék is készült.

A sorozat első kötete 1997-ben jelent meg Harry Potter és a bölcsek köve címen, ami után óriási világsiker lett a többi kötet is.^[1] Az utolsó könyvet 2007 júniusában adták ki, azóta több mint 400 millió példányt adtak el a sorozatból, összesen 67 nyelven. Az utolsó négy kötet egymás után állította fel a „leggyorsabban eladott könyvek” rekordját a történelemben.

A könyvek angol nyelvű változatait az Egyesült Királyságban a Bloomsbury, az Egyesült Államokban a Scholastic, Ausztráliában az Allen & Unwin, Kanadában pedig a Raincoast kiadó adta ki. A sorozatot a Warner Bros. filmesítette meg, a hetedik könyvet két filmre bontották, hat hónapnyi eltéréssel a megjelenésük között. A Harry Potter-sorozathoz kapcsolódóan rengeteg terméket készítettek, így összesen 15 milliárd fontnyi értéke van a Harry Potter márkanévnek.

Cselekmény

Harry Potter és a bölcsek köve

Harry Potter a 11. születésnapján megtudja Hagrid által, hogy varázsló, és felvételt nyert a Roxfortba. Az iskolában fokozatosan megismeri a számára teljesen új varázsvilágot, és szert tesz két jó barátira, Ron Weasleyre és Hermione Grangerre. Megtanul kviddicsezni, így az elmúlt száz év legfiatalabb fogója lesz belőle. A tanév során kiderül, hogy Voldemort nagyúr, aki tíz éve minden hatalmát elvesztette, megpróbálja megszerezni a bölcsek kövét, hogy így újra testet ölthessen, és visszatérhessen a hatalomba. Év végén Harryék elhatározzák, hogy megakadályozzák. Miután lemennek a csapóajtón, Harry egyedül találkozik Mógussal, akiről kiderül, hogy Voldemortot szolgálja. Mivel nem bírja Harry érintését, a fiú ezzel a fegyverrel meg is öli és megakadályozza Voldemortot a kő megszerzésében.

^[1] Dr. Marian Allsobrook: Potter's place in the literary canon. BBC, 2003. június 18. (Hozzáférés: 2010. január 3.)

Harry Potter	
Szerző	J. K. Rowling
Ország	 Egyesült Királyság
Nyelv	Angol
Műfaj	Fantasy, thriller, regény
Kiadás	
Kiadó	Bloomsbury (UK) Scholastic (US) Raincoast (CAN)
Kiadás	1997 – 2007
Magyar kiadó	Animus Kiadó
Fordító	Tóth Tamás Boldizsár
Borítógrafika	Thomas Taylor (UK) Mary GrandPré (US)

Harry Potter és a Titkok Kamrája

Harry második tanévében szörnyű merényletek zajlanak a Roxfortban. Kiderül, hogy újra kinyílt a legendás Titkok Kamrája, és az ott lakó szörnyeteg fenyegeti a diákokat. Harry egy különös, ötvenéves napló segítségével megismerkedik Tom Denemmel, akiről utóbb kiderül, hogy nem más, mint a hajdani Voldemort, tizenhat éves korában. Harry megküzd a múltbeli Voldemorttal, és legyőzi a szörnyeteget. Harry Potter és a titkok kamráját (Harry Potter and the Chamber of secrets) 1998. július 2-án adták ki angolul. A könyvnek a hatodik könyvvel van egy fontos tematikus kapcsolata.

Harry Potter és az azkabani fogoly

Harry megtudja, hogy Sirius Black, egy körözött tömeggyilkos megszökött Azkabanból, a varázslók börtönéből. Black ellen az egész varázsvilágban körözés zajlik, mert köztudott, hogy meg akarja ölni Harryt, mint ahogy az is, hogy annak idején ő árulta el Harry szüleit Voldemortnak. Végül Harry és barátai számára kiderül, hogy nem Sirius Black – aki egyébként Harry keresztaja – a bűnös, hanem egy Peter Pettigrew nevű varázsló, aki patkány képében évek óta Ron háziállata. Harryék megmentik Siriust az elfogatástól, Pettigrew azonban megszökik. Harry ebben a részben nem találkozik Voldemorttal, megismerkedik azonban a dementorokkal, a földkerekség legocsmányabb élőlényeivel, és megtanul védekezni ellenük. Ez az egyetlen könyv a sorozatban, amelyben nem jelenik meg Voldemort. Év végén Sirius elküldi Harrynek a leggyorsabb versenyseprűt, a Tűzvillámot. Harry Potter és az azkabani fogoly (Harry Potter and the prisoner of Azkaban) angol nyelven 1999. július 8-án tették közzé. Ez a könyv elnyerte, többek között, a Costa-díjat és a Bram Stoker-díjat, mint az egyik legsikeresebb fantasy könyv az elmúlt években.

Harry Potter és a Tűz Serlege

A Roxfortban megrendezik a Trimágus Tusát, amelyen három varázslóiskola bajnokai mérik össze tudásukat. A szabályok szerint csak nagykorú (vagyis 17. életévüket betöltött) varázslók indulhatnak a versenyen, azonban valaki titokzatos módon benevezi Harryt is, így ő lesz a negyedik bajnok. Harry rengeteget tanul az év során, hogy helytálljon a kemény próbák során. A harmadik – utolsó – próba csapdának bizonyul: Harry és roxfortos bajnoka, Cedric Diggory egy temetőbe kerülnek, ahol Voldemort és Peter Pettigrew várják őket. Cedricet meggyilkolják, Voldemort pedig, bonyolult feketemágiát alkalmazva, amelynek során felhasználja Harry véré is, újra testet ölt. Harry megmenekül, és a Roxfortban beszámol Voldemort visszatéréséről. Dumbledore feltétel nélkül hisz neki, azonban Cornelius Caramel, a mágiaügyi miniszter, hatalmát féltve inkább ragaszkodik a társadalom biztonságának látszatához, és önmagát is meggyőzi, hogy Harry hazudik.

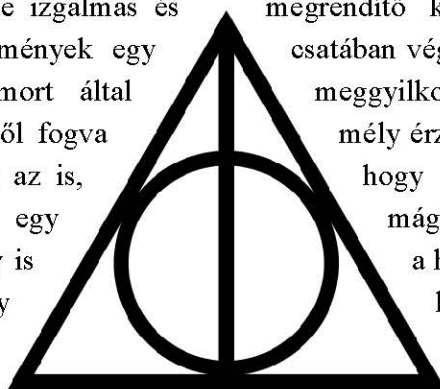

Harry Potter és a Félvér Herceg

Dumbledore közli Harryvel, hogy ebben az évben különórákat szeretne tartani neki. Az órák során régi emlékekbe tekintenek be, és Harry képet alkot Voldemort múltjáról. Megtudja, hogy a Sötét Nagyúr hétfelé szakította lelkét: hat horcruxot készített, hogy így nyerje el a halhatatlanságot. Voldemort tehát mindaddig elpusztíthatatlan, amíg az összes horcruxát meg nem semmisítették. Harry eközben – aki a titokzatos „Félvér Herceg” régi tankönyvének segítségével zseniális bájitálfőzővé válik – gyanakodni kezd, hogy Draco Malfoy valójában halálfaló, és Piton segít neki titkos célja elérésében. Dumbledore ismételtlen leszögezi, hogy feltétel nélkül megbízik Pitonban. Végül kiderül, hogy Malfoy terve – Voldemort parancsára – Dumbledore megölése volt. Malfoy azonban képtelen elkövetni a gyilkosságot, így Piton – számos halálfaló, valamint a láthatatlanul jelen levő Harry szeme láttára – a gyilkos átokkal megöli Dumbledore-t. A gyilkosságot követő csatában Harry számára kiderül, hogy valójában Piton a Félvér Herceg. Harry elhatározza, hogy utolsó évére nem tér vissza a Roxfortba, hanem teljesíti a Dumbledore-tól ráhagyott küldetést: felkutatja és elpusztítja a horcruxokat, és ha sikerül, bosszút áll Pitonon is.

Harry Potter és a Halál ereklýei

Harry, Ron és Hermione izgalmas és horcruxok nyomára. Az események egy kerül sor. Harry a Voldemort által megtudja, hogy Piton kezdettől fogva Evans iránt. Kiderül számára az is, végzett az igazgatóval, aki egy elpusztítása) miatt már amúgy is valójában ő, Harry is egy tudtán és akaratán kívül visszaszállt Voldemortra a

megrendítő kalandok során bukkannak a csatában végződnek, amelyre a Roxfortban meggyilkolt Piton emlékeiben elmerülve mély érzelmeket táplált édesanyja, Lily hogy Piton Dumbledore kérésére mágikus baleset (az egyik horcrux a halálán volt. Az is kiderül, hogy horcrux, amelyet Voldemort készített: amikor annak idején gyilkos átok, a Sötét Nagyúr

amúgy is szakadozott lelkéből lehasadt egy rész, és hozzákapcsolódott a szobában lévő egyetlen élőlény – Harry – lelkéhez. Így Voldemort mindaddig elpusztíthatatlan, amíg Harry életben van. Harry úgy dönt, hogy önként életét adja barátaiért, és védekezés nélkül áll Voldemort elé. Ezzel az elhatározásával méltó tulajdonosa lesz három mágikus tárgynak, a Halál ereklýeinek, s a legenda úgy szól, hogy aki az ereklýeket egyesíti, az a halál urává válik. Voldemort ismételtlen kimondja Harryre a gyilkos átkot, az azonban nem Harryt pusztítja el, hanem a testében élő lélekrésszel végez. Mivel ugyanis korábban Voldemort Harry vérért használta fel, hogy testet öltön, Lily áldozata nemcsak Harry, hanem Voldemort saját vérében is továbbélt. E varázs következtében Harry nem hal meg, hanem egy köztes állapotba kerül, ahol választhat élet és halál között. A visszatérést választja, s a végső összecsapásban Voldemort még egyszer, utoljára megpróbálja megölni őt, azonban az átok ismét visszapattan, és – az immár horcruxok nélküli – Voldemort meghal.

A tizenkilenc évvel később játszódó epilógusból megtudjuk, hogy Harrynek Ginny Weasleytől három gyermeke született, és Ron is összeházasodott Hermionével. Harry az egyik

fiának az Albus Perselus nevet adta. Másik két gyermekük keresztnéve: Lily (Harry édesanyja után) és James Sirius (Harry édesapja valamint Harry keresztaja, Sirius Black után). Ronnak és Hermionénak két gyermeke van: Hugo és Rose.

Kiegészítő kötetek

Rowling a hétkötetes sorozathoz három kiegészítő könyvecskét is írt. Mindhárom a „könyv a könyvben” műfaj képviselője, vagyis olyan könyvek, amelyekről a regényekben szó esik. E kiegészítő könyvek bevételét Rowling jótékony célra fordította.

☞ Legendás állatok és megfigyelésük

A képzeletbeli könyv a Roxfort egyik tankönyve, szerzője Goethius Salmander. A könyv alfabetaikus sorrendben mutatja be a legendás állatokat, mindegyiknél közölve az adott faj veszélyességi fokozatát. A valóságos könyv érdekessége, hogy egy ténylegesen használt iskolai könyv látszatát kelti: a legkülönbözőbb helyeken változatos kézírásos firkák tarkítják, kezdve azzal, hogy „Harry Potter tulajdona”, egészen Harry és Ron óra alatti akasztófázásának nyomaiig.

☞ A kviddics évszázadai

A képzeletbeli könyvet Tudor Hushpush, elismert kviddics-kutató írta. A könyv felöleli a kviddics teljes történetét, a legelső seprűnyélen alapuló játékoktól kezdve. Madam Cvikker, a Roxfort könyvtárosnője szerint a könyvet a diákok napi rendszerességgel „mancsolják, nyálazzák, és minden módon bántalmazzák”, ami azonban Dumbledore szerint egy könyv számára az elismertség legnagyobb jele. A valóságos könyv látszólag a roxfordos könyvtári példány hasonmása, az elején – kézírással – a könyvet kikölcsönző diákok nevének hosszú listájával.

☞ Bogar bárd meséi

A képzeletbeli könyv egy rúnákkal írott mesegyűjtemény, amelyet Dumbledore a végrendeletében Hermionéra hagy. Az ifjú varázslók és boszorkányok e kötet meséin nőnek fel. A gyűjtemény egyik eleme, A három testvér meséje számol be a Halál ereklyéiről, s így a hetedik kötet eseményeiben fontos szerepet játszik.

A sorozat ismertetése

Háttér

A varázsvilág

- „Mit csinál voltaképpen a Mágiaügyi Minisztérium?
- Az ő dolguk titokban tartani a muglik előtt, hogy ma is élnek boszorkák és varázslók szerte az országban. Ez a legfontosabb feladatuk.
- Miért kell ezt titkolni?

- Hogy miért? Ördög és pokol, Harry! Azért, mert különben mindenki varázslattal akarná megoldani a problémáit. Na neee...! Jobb, ha békén hagynak minket!”^[2]

A Harry Potter-sorozat különlegessége, hogy – szemben a fantasy-irodalom általános jellemzőjével – nem más térben és/vagy más időben játszódik, hanem az olvasó saját világában, nevezetesen – nagyrészt – a 20. század végi Nagy-Britanniában. A történet arra a két egyszerű alapkonceptióra épül, hogy egyrészt varázslat létezik, másrészt a varázslók világa láthatatlan az ún. muglik, vagyis a varázserővel nem bíró emberek számára. E koncepció szerint az emberiség történetében kezdettől fogva léteztek mágikus képességű emberek. A sorozat a világirodalomból és -történelemből ismert varázslók és alkimisták (például Kirké, Merlin, Paracelsus, Nicolas Flamel stb.) nevére rendre úgy hivatkozik, hogy ezek egyrészt valóban mind létező emberek voltak, másrészt ténylegesen varázserővel bírtak.

A történelem e narratívája szerint a varázslók és a muglik az idők során mindinkább elidegenedtek egymástól, olyannyira, hogy 1689-ben aztán aláírták a Nemzetközi Titokvédelmi Alaptörvényt, amely megtiltja a varázslók és boszorkányok számára, hogy muglik szeme láttára varázsoljanak. A 18. századra a varázsvilágot teljesen sikerült elrejtetni a muglik elől. „Ettől kezdve a muglik lassan elfelejtik a mágia létezését és áttérnek a technikai civilizáció útjára. A két világ teljesen különválik egymástól.

Varázslók és boszorkányok: a vértisztaság kérdése

A Harry Potter-sorozat koncepciója szerint a varázserő öröklődik, azonban (ismeretlen okból) megtörténhet, hogy egy – vagy akár sok – generáción keresztül lappang. Ebből következik, hogy varázslóknak is születhetnek mágiamentes gyermekeik, illetve muglicsaládban is születhet varázsló. A varázsvilágban így döntő fontosságú – és a történet előrehaladtával mind fontosabb – két kérdés:

🔔 hogy egy adott ember maga varázsló vagy boszorkány-e, ill.

🔔 a szülei varázslók és boszorkányok voltak-e.

A mágikus képesség birtoklása tekintetében egy adott ember egyszerűen vagy varázsló/boszorkány, vagy mugli. A származás kérdése bonyolultabb. Az ősi varázslócsaládok tagjaira egyesek az aranyvérű jelzöt használják, az ún. mugliivadék varázslókat/boszorkányokat pedig a becsmérő sárvérű melléknévvel illetik. Akinek az egyik szülője mugli, az félvérnek minősül, a varázslócsaládban született mágiamentes ember pedig kvibli.

A vértisztaság kérdése egyértelműen a rasszizmus allegóriájának tekinthető. (Erre vonatkozóan lásd alább az Antirasszizmus c. részt.)

Varázslények

A varázsvilágban – tehát a muglik számára láthatatlanul – számos varázslény létezik; ezek nagy része ismerős lehet az olvasó számára a mesékből és mitológiákból. Rowling e tekintetben

^[2] Harry Potter és a bölcsék köve, 5. fejezet

meglehetősen szabadon bánt a forrásokkal: a mágikus lényeket hol az általában ismert karakterükkel emelte be a folklórból saját világába, hol csupán a nevüket kölcsönözte, de új tulajdonságokkal ruházta fel őket. A sárkányházimanók például, mint általában, Rowlingnál is nagy testű, tüzet okádó, kincsüket féltő hüllők, a kentaurokat azonban jövőmondásra specializálódott, meglehetősen gőgös fantasztaként mutatja be. A történetben szerepelnek még többek között házimanók, vámpírok, koboldok, óriások, sellők, törpék, kentaurok, trollok; egyesek csak epizódszereplők, mások a cselekmény szempontjából döntő fontosságúak.

A varázslények között számos olyan akad, amely teljes mértékben Rowling fantáziájának terméke. Ilyen például a sündisznóra hasonlító acsarka, az orrontó farkász, vagy épp a történetben is titokzatos morzsás szarvú szapirtó, amelyről – a szereplőkhöz hasonlóan – az olvasó végig nem tudja bizonyosan, hogy létezik-e vagy sem.

A történetben visszatérő motívum a varázslók és egyéb varázslények egymáshoz való viszonya. A varázslók általában felsőbbrendűnek tartják magukat a többi fajhoz képest, és ez az intelligens fajok esetében komoly problémát jelent. A kentaurok és a sellők például kifejezetten rossz néven veszik, amikor félelmeiknek (pláne félállatnak) titulálják őket. A nem-varázsló mágikus lények (például házimanók és koboldok) pálcahasználati jogát tiltja a varázslótörvény. Ez a történelem során – a koboldok esetében – nem egyszer véres összeütközésekhez vezetett, s az ősi rossz viszony a történet menetére is hatással van. A házimanók valójában a varázslók rabszolgái. A felszabadításuk kérdése jó ideig poénszámba megy az olvasó számára, azonban a történet előrehaladtával komoly jelentősége lesz annak, hogy a varázslók mennyire veszik „emberszámba” házimanóikat.

Kiegészítés: A varázsolni képes teremtmények nem mindegyike él távoli erdőkben, elhagyatott barlangban vagy a mágikus világban. A vérfarkasok, de főként a vámpírok gyakran a muglik közvetlen környezetében élnek.

Varázsigék

A könyvekben számos varázsigével találkozunk. Fajtájukat tekintve a leggyakoribb közülük az átok, a bűbáj, a rontás és az ártás, de ezek nem mindig különülnek el élesen egymástól. Az átkok közül hármat főbenjáró átoknak neveznek.

A varázsigéket általában olyan dolgokra használják, amikre a muglik modern technológiája nem képes. A varázsigé megfelelően hangsúlyosan való kimondása mellett megfelelő pálcamozdulatra és koncentrációra van szükség, de az elég gyakorlattal és nagy varázserővel rendelkező embereknek sem pálca sem varázsigé nem kell a varázslat elvégzéséhez.

A Harry Potter-sorozat varázsigéit J. K. Rowling a latin nyelvet gyakran komikus módon kicsavarva alkotta meg. A magyar fordításban Tóth Tamás Boldizsár egyes varázsigéket

megtartott eredeti formájukban, mások helyett azonban részben vagy teljesen újakat alkotott. Előbbire példa a Stupefy>Stupor (kábitó átok), utóbbira az Expelliarmus!>Capitulatus! (lefegyverző bűbáj).

Intézmények és helyszínek

A varázsvilág szervezése számos intézményt életre hívott. Ezek közül a hierarchia szempontjából legfontosabb a Mágiaügyi Minisztérium, amelynek számos osztálya, főosztálya és alosztálya a komikum kiapadhatatlan forrását – valamint a bürokrácia és a korrupció elítélése lehetőségének gazdag tárházát – kínálja Rowling számára.

A történet szempontjából azonban a legfontosabb intézmény a Roxfort Boszorkány- és Varázslóképző Szakiskola. A Roxfortot a 10. század végén alapította a kor négy legnagyobb mágusa: Griffendél Godrik, Hugarbug Helga, Hollóhati Hedvig és Mardekár Malazár.[10] Ahogy az angol nyelvű országok sok iskolája, a Roxfort is úgynevezett házrendszerben működik. A Roxfort minden tanulója tagja a négy iskolai ház valamelyikének, amelyek az őket alapító boszorkányról vagy varázslóról vannak elnevezve (Griffendél, Hugarbug, Hollóhat és Mardekár). Mivel a tanulók jóformán teljes idejüket az azonos házban lévő diákokkal töltik, ez a rendszer meghatározó része a roxforti mindennapoknak. A házak rivalizálása fontos eleme a történetnek.

További intézmények és helyszínek:

- Abszol út: a muglik elől elrejtett utca Londonban; itt található számos varázsbolt
- Gringotts, a varázslók bankja az Abszol úton.
- 9 és ¾. vágány
- Szent Mungo Varázсныavalya- és Ragálykúráló Ispotály (Londonban)
- Azkaban, a varázslók börtöne (valahol Északon, egy szigeten)
- Tiltott Rengeteg: varázslényekkel zsúfolt erdő a roxforti birtok körül
- Roxmorts: falu Roxfort közelében; az egyetlen, kizárólag varázslók és boszorkányok lakta település Nagy-Britanniában
- Wizengamot (Legfelsőbb Varázslóbíróság)
- Beauxbatons Mágusakadémia, egy varázslóiskola Franciaországban
- Durmstrang Intézet, egy varázslóiskola, feltehetőleg valahol Északon
- Grimmauld tér 12., A Főnix Rendjének a búvóhelye (a 6. részig) és Sirius Black otthona
- Privet Drive 4., Dursley család háza

- Az Odú, a Weasley család háza

A történet ideje

A történet tényleges cselekményének legkorábbi időpontját a 2. kötetben említik: ez a Roxfort alapítása a 10. században. A legkésőbbi esemény időpontja (a 7. kötet epilógusában leírtak) 2017. szeptember 1. A kötetekben elbeszélte események főideje azonban 1991 júliusa (ekkor tudja meg Harry, hogy varázsló) és 1998. május 2. (a Harry és Voldemort közötti küzdelem vége) közé esik.

A sorozat szereplői

Főszereplők

Harry Potter

A sorozat cím-, egyszersmind főszereplője. Félvér varázsló, mert bár apja, James ősi varázslócsalád sarja, anyja, Lily muglicsaládból született. Egyéves korában elveszti szüleit, ettől kezdve anyai nagynénje és szélsőségesen mágiaellenes családja neveli. Tizenegy éves korában megtudja, hogy varázsló. A Roxfortba kerül, azon belül pedig a Griffendél házba – ahová általában a bátor szívűek. Fokozatosan ismerkedik meg a varázsvilággal, újra meg újra szembekerül szülei gyilkosával, Voldemorttal, aki csecsemőkorában őt is meg akarta ölni. Végig tehertétel számára közismertsége: sokáig „a kis túlélő”-nek nevezik, idővel pedig mint „a Kiválasztott”-at emlegetik, mert tőle várják, hogy a varázsvilágot egyszer s mindenkorra megszabadítsa Voldemort rémuralmától. Pedig voltaképpen meglehetősen átlagos fiú: sovány, szemüveges, a tanulással hadilábon áll. Azonban vitathatatlanul hű barát, képes különbséget tenni jó és rossz között és – minden szenvedése dacára – tud szeretni. Ez utóbbi tulajdonsága a legerősebb fegyvere a Voldemort elleni küzdelemben.

Harry Potter

Ron Weasley

Harry legjobb barátja, az aranyvérű, ámde szegény Weasley család hatodik gyermeke. Apja minisztériumi hivatalnok, anyja háztartásbeli. Vörös hajú (mint családjában mindenki), langaléta, szeplős fiú. Nem túl jó tanuló. Egész élete bátyjai árnyékában telik, akik között akad iskolaelső, legendás híró kviddicsjátékos, diákprefektus – és nem melleleg Fred és George, a hóhányó (ám osztatlan népszerűségnek örvendő) ikerpár. Ron elsődleges életcélja, hogy kitörjön a középszerűségből, és végre önmagáért ismerjék és szeressék. E célját nem könnyíti meg, hogy állandóan a híres Harry Potter társaságában mutatkozik, s a rivalizálás időnként beárnyékolja barátságukat.

Ron Weasley

Hermione Granger

Harry másik legjobb barátja. Mugli (sárvérű) származású: mindkét szülője fogorvos. Hosszú, göndör haja van, a kelleténél valamivel nagyobb fogai, és kicsit görnyedt válla – leginkább a könyvekkel állandóan kitömött táskája miatt. Hermione ugyanis minden könyvet elolvas, ami a keze ügyébe kerül. Kitűnő tanuló, a vizsgáin többnyire százhusz százalékos eredményt produkál. Okoskodása, tudálékossága és kényszeres szabálykövetése miatt sokan nem kedvelik – kezdetben Harry és Ron is viszolyognak tőle. Azonban hármuk barátsága jó hatással van rá, s bár a törvényt továbbra is tiszteli, rigorozitása lényegesen alábbhagy. Okossága, szorgalmas könyvtárbújása sokszor kisegíti hármójukat a bajból.

Hermione Granger

Albus Dumbledore

Albus Dumbledore

A történet nagy részében a Roxfort igazgatója. Megjelenését tekintve olyan, mint „a varázsló”: több mint százéves, hosszú, ősz haja és szakála van, csillagokkal díszített talárt és varázslósüveget hord. Kivételesen nagy tudású, emellett nagy bölcsességű, derűs ember. Többször kérték, hogy vállalja el a mágiaügyi miniszterséget, de ő egyrészt elkötelezte magát a tanítás mellett, másrészt félt a hatalomtól. Harry legfőbb segítője, pártfogója – voltaképpen apja helyett is apja. A történet első felében az olvasó megszokja, hogy az egyes kötetek végén minden rendbe jön, mert Dumbledore – mint afféle deus ex machina – mindent helyre tesz. Annál döbbenetesebb azzal szembesülni, hogy bizonyos helyzetek megoldásához Dumbledore varázstudománya is kevésnek bizonyul: ő is hoz hibás döntéseket – és hogy ez a szinte emberfeletti lény valójában nagyon is emberi tulajdonságokkal rendelkezik. Voltaképpen Dumbledore az egyetlen ember, akitől Voldemort fél.

Voldemort nagyúr

A negatív hős, a gonosz varázsló, aki világuralomra tör, s e cél eléréséért mindenre képes. Számos hívet szerez magának, mert azt hirdeti, hogy felszabadítja a varázslótársadalmat a mugli elnyomás alól, s a varázslóknak nem kell többé rejtőzködniük. A varázslótársadalmat pedig egyszer s mindenkorra megtisztítja a mugli szennytől: az aranyvérű varázslók fognak uralkodni. E program már csak azért is visszás, mert maga Voldemort is félvér: anyai ágon Mardekár Malazár leszármazottja, apai ágon azonban mugli. Voldemort árvaházban nevelkedett, s mint ilyet, mélyen megrázta, hogy anyja belehalt a szülésbe. Sokáig úgy hitte, a varázserőt apai ágon kellett örökölnie, mert ha anyja boszorkány lett volna, akkor, úgymond, nyilván nem halt volna meg. Hatalma növekedésével rengeteg varázsló, dementor és élő hulla áll át hozzá, a mugli világban varázslat segítségével rengeteg balesetet és természeti katasztrófát idéz elő, s a Harry

Voldemort

Pottert védő rendszereket a Mágiaügyi Minisztériumon keresztül próbálja meg térdre kényszeríteni. Voldemort egyetlen tényleges célja önnön halhatatlansága, s ezért a legsötétebb, leggonoszabb mágiától sem riad vissza. Valóban közelebb kerül a halhatatlansághoz, mint korábban bárki. Lelkét gyilkosságok elkövetésével feldarabolja és tárgyakba rejti. Összesen 7 ilyen tárgy, vagyis horcrux van. Amikor a csecsemő Harryre szórt gyilkos átka visszapattan rá, iszonyatos fájdalmak közepette foszlik semmivé minden ereje, kiszakad testéből – de életben marad. Ettől kezdve egyetlen célja van, hogy újra testet öltjön, és leszámoljon Harry Potterrel.

Perselus Piton

Zsíros, fekete hajú, fekete szemű, görbe orrú férfi: Roxfortban ő tanítja a bájitaltant, de mindenki tudja, hogy valójában a sötét varázslatok kivédése tantárgy oktatására fáj a foga. A Mardekár házvezető tanára, s ez részben talán magyarázza, hogy nem szíveli a griffendélesek – az az olthatatlan gyűlölet, amit Harry iránt táplál, tagadhatatlan. Ott alázta meg Harryt és barátait, ahol csak tudja. Ez azért van, mert még régebben, mikor Harry apja és barátai is a Roxfortba jártak, durván megviccelték Pitont, és mert még gyerekkorában ismerte és szerette Harry anyját, de a Teszlek süveg más házba osztotta be őket és így Harry apja elhódította tőle Lilyt, akit örökre, még halála után is szeretett. A helyzet visszasságát az adja, hogy Harryék viszont nem utálhatják őt istenigazából, mert az első rész végén kiderül, hogy Piton valójában megmentette Harry életét. Piton valós hovatartozása ettől kezdve talányos: Dumbledore többször leszögezi, hogy feltétlenül megbízik benne, ugyanakkor újra meg újra fölmerül a gyanú, hogy valójában Voldemort híve, halálfaló. Ellene szól, hogy régebben valóban halálfaló volt, de még Voldemort bukása előtt átállt Dumbledore oldalára. Kérdéses azonban, hogy a második harcban melyik oldalt választja. A hatodik rész végén megöli pártfogóját, Dumbledore-t, de az utolsó részben végre kiderül, hogy a jó oldalt szolgálja. Voldemort öli meg a Roxfort ostromában, ugyanis a Sötét Nagyúr azt hiszi, hogy így megszerezheti a Pálcák urát.

Perselus Piton

További szereplők

A sorozat egészében fontos szereplők még a következők:

Rubeus Hagrid, a Roxfort kules- és háztájörzője (mellékállásban vadőr), később a legendás lények gondozása tantárgy oktatója. Megjelenését tekintve kétszer akkora, mint egy átlagos ember: kukafedél-nagyságú tenyere, hatalmas, bozontos haja és szakállja – valamint arany szíve van.

Draco Malfoy, Harry mardekáros évfolyamtársa, az iskolában legfőbb ellenlábas. Hű segítői Crack és Monstro, bár inkább nevezhetjük őket talpnyalóknak, mintsem segítőknak.

Sirius Black, Harry keresztapja, akit sok évvel korábban tévesen és ártatlanul az Azkabanba zártak, mert állítólag egyrészt egyetlen varázslattal megölt tizenhárom muglit, másrészt elárulta Harry szüleit Voldemortnak.

Minerva McGalagony, Harry házvezető tanára, egyben az átváltoztatástan professzora. Szigorú, de igazságos, szabálykövető idős hölgy, akiről időnként kiderül, hogy van humorérzéke, és nagy ritkán az is megesik, hogy hajlandó szemet hunyni egyes házirendszértések fölött. Oszlopos tagja a Főnix Rendjének. A történet nagy részében a Roxfort igazgatóhelyettese, majd igazgatónöje.

Neville Longbottom, Harry griffendéles évfolyamtársa. Kórosan feledékeny és ügyetlen, ám annál hősiesebb és nagylelkű, jószívű fiú. Régi varázslócsalád sarja, akit nagyanyja nevel, mert szüleit Bellatrix Lestrange és férje annyira megkínozta, hogy kórházi ápolásra szorulnak. Nagyanyja állandóan szekírozza, hogy nem olyan tehetséges, mint az apja.

A Harry Potter-sorozat születése és fogadtatása

A kezdetek

J. K. Rowling

J. K. Rowling 1990 nyarán sokat utazott a Manchesterből Londonba tartó vonaton. Az egyik ilyen út alkalmával fogalmazódott meg benne az ötlet egy fiúról, aki varázsló, de nem tud róla, és aki varázslóiskolába fog járni. Az egész történet kristálytisztán megszületett a fejében. Mikor négy órával később leszállt a vonatról a King's Cross pályaudvaron, már több karaktert és helyszínt is kitalált. A történeten az ebédidejében dolgozott, pubokban és kávéházakban. Közben rövid történeteket és két máig kiadatlan, felnőtteknek szóló novellát is írt, de ideje nagy részében a Harry Potter-történetekkel foglalkozott. 1991-ben Portugáliába költözött, ahol 1992-ben megházasodott, majd hamarosan el is vált. Csecsemő kislányával és bőröndjével, amely tele volt Harry Potter-feljegyzésekkel és -fejezetekkel, visszautazott Angliába, ahova 1994 karácsonyán érkezett meg. Skóciába, Edinburghbe költöztek, ahol húga, Di is lakott. Tanári állást szeretett volna kapni, de előtte be akarta fejezni könyvét. Hogy ne a nyirkos, fűtetlen lakásban legyenek, Rowling lányával napjait egy kávéházban töltötte, itt fejezte be Harry Potter történetét. Nehéz helyzetében a Skót Művészeti Tanácstól kért támogatást, amit meg is kapott, mikor a könyvét befejezte.

Ezután nekilátott kiadót keresni, de sorban utasították el. Végül Londonban talált egy ügynököt (Christopher Little), akinek sikerült eladnia 1996 augusztusában a Harry Potter és a bölcsek köve (Harry Potter and the Philosopher's Stone) kéziratát az angliai Bloomsbury Children's Books kiadónak, kb. 4000 dolláros áron. A könyv 1997. június 26-án jelent meg Angliában.

Fogadtatás és a további könyvek

Az író sokáig azt gondolta, hogy nem fogják felfedezni. Tévedett: hamarosan záporozni kezdtek a díjak. Néhány hónappal később a Bolognai Gyermekkönyvvásáron Arthur Levine, a Scholastic Books szerkesztő-igazgatója megvásárolta az amerikai kiadási jogokat 105 000

dollárért. Az író ekkor felmondta tanári állását, hogy minden idejét a Harry Potter-sorozat írásának szentelhesse. 1998. július 2-án a Bloomsbury gondozásában megjelent a Harry Potter és a Titkok Kamrája, pár hónappal később az USA-ban pedig az első kötet, Harry Potter and the Sorcerer's Stone ('Harry Potter és a Varázsló köve') címen. A címváltozás Rowling engedélyével történt, de azóta megbánta. Ezzel egy időben a Warner Bros. hétszámjegyű összegért megvette az első két könyv megfilmesítésének jogát.

1999 januárjában, a Harry Potter és a Titkok Kamrája puhafedeles változatának megjelenésekor a történet egyik kulcsszínhelyén, a King's Cross pályaudvarnál eltemettek egy időkapuszulát, a gyerekek azt igyekeztek megjósolni, hogy mi fog történni a majdan megjelenő 7. kötetben.

Várakozás a Harry Potter és a Halál ereklyéi megjelenésére egy kaliforniai könyvüzletben, pár perccel a hivatalos megjelenés előtt.

1999. július 8-án a Bloomsbury gondozásában megjelent a Harry Potter és az azkabani fogoly. A megjelenést délután 3 óra 45-re időzítették, mert félő volt, hogy egyébként a könyv miatt a gyerekek lógnának az iskolából. A megjelenést követő első három napon 64 000 példányt adtak el belőle, ezzel a harmadik Harry Potter-kötet könyv a világ leggyorsabban fogyó könyvévé vált.

Könyvüzlet Kaliforniában

2000 márciusában egy sajtótájékoztatón J. K. Rowling elárulta, hogy a megjelenés előtt álló negyedik kötetben valaki meg fog halni. A Harry Potter és a Tűz Serlege az év július-án jelent meg, és megdöntött minden addigi eladási rekordot. A megjelenés napján Nagy Britanniában 372 775 példányt adtak el – annyit, amennyit a harmadik kötetből az első évben.

Az ötödik kötet megjelenésére a rajongóknak három évet kellett várniuk. Időközben – 2001 márciusában – megjelent két kisebb könyvecske: a Legendás állatok és megfigyelésük és A kviddics évszázadai, amelyek teljes bevétele a legszegényebb országokban élők megsegítésén munkálkodó Comic Relief jótékonyági szervezetet illeti. Ez azonban kevés volt a rajongók csillapítására, és a hosszúra nyúlt várakozás ezen ideje vezetett a teóriagyártás („Vajon mi fog történni...?”) és a fanfiction-írás minden képzeletet meghaladó mértékéhez.

2003. június 21-én megjelent a Harry Potter és a Főnix Rendje, 2005. július 16-án a Harry Potter és a Félvér Herceg, végül 2007. július 21-én megjelent a Harry Potter és a Halál ereklyéi. A sorozat befejező kötetéből Nagy Britanniában az első 24 órában több mint 2 000 000 példányt, a világon összesen (ugyancsak az első 24 órában) több mint 11 000 000 példányt adtak el. Mind a

kemény-, mind a – 2008 júliusában kiadott – puhafedeles változatot újrahasznosított papírra nyomták.

A teljes Harry Potter-sorozatból szerte a világon – 65 nyelvre lefordítva – eddig több mint 350 millió példány – más forrás szerint több mint 400 millió példány – kelt el.^[3]

A „másodlagos Harry Potter-világ”

A Harry Potter-filmek

A sorozat megfilmesítésének jogát a Warner Bros. vásárolta meg. Minden kötetből készült film:

^[3] „Rowling 'makes £5 every second'”, BBC, 2008. október 3. (Hozzáférés ideje: 2010. január 3.)

epizód	eredeti cím	magyar cím	eredeti vetítés	hazai bemutató	forgatókönyv	rendező	hossz
1.	Harry Potter and Philosopher's Stone	Harry Potter és a bölcsek köve	2001. XI. 16.	2001. XII. 13.	Steve Kloves	Chris Columbus	146 perc
2.	Harry Potter and the Chamber of Secrets	Harry Potter és a Titkok Kamrája	2002. XI. 15.	2002. XII. 5.	Steve Kloves	Chris Columbus	155 perc
3.	Harry Potter and the Prisoner of Azkaban	Harry Potter és az azkabani fogoly	2004. VI. 4.	2004. VI. 10.	Steve Kloves	Alfonso Cuarón	142 perc
4.	Harry Potter and the Goblet of Fire	Harry Potter és a Tűz Serlege	2005. XI. 18.	2005. XII. 1.	Steve Kloves	Mike Newell	153 perc
5.	Harry Potter and the Order of the Phoenix	Harry Potter és a Főnix Rendje	2007. VII. 11.	2007. VII. 12.	Michael Goldenberg	David Yates	133 perc
6.	Harry Potter and the Half-Blood Prince	Harry Potter és a Félvér Herceg	2009. VII. 15.	2009. VII. 23.	Steve Kloves	David Yates	153 perc
7.	Harry Potter and the Deathly Hallows Part I	Harry Potter és a Halál ereklyéi 1.	2010. XI. 19.	2010. XI. 25.	Steve Kloves	David Yates	146 perc
8.	Harry Potter and the Deathly Hallows Part II	Harry Potter és a Halál ereklyéi 2.	2011. VII. 7.	2011. VII. 14.	Steve Kloves	David Yates	131 perc

A sorozat főszereplői

Szereplő	Színész	Magyar hang
Harry Potter	Daniel Radcliffe	Gacsai Ádám
Ron Weasley	Rupert Grint	Berkes Bence
Hermione Granger	Emma Watson	Szabó Luca
Albus Dumbledore	Richard Harris Michael Gambon	Makay Sándor
Voldemort nagyúr	Ralph Fiennes	Forgács Péter
Perselus Piton	Alan Rickman	Tahi Tóth László
Minerva McGalagony	Maggie Smith	Kassai Ilona

Játékok

A számítógépes Harry Potter-játékokat az Electronic Arts a következő platformokra adta ki: PC, PSP, PS2, XBox, XBox360, Nintendo GameCube, Game Boy Advance, Game Boy Color, Nintendo DS, Wii.

A játékok 3d-s platformer (= ugrálás, ügyességi) játékok, némi fejtörővel. A könyvekhez csak a szereplők kinézete és a helyszínek alapján kapcsolódnak, az eredeti cselekményt csak lazán követik. Az első két részben a játékos csak Harryt tudja irányítani, a harmadiktól kezdve időnként már Ront és Hermionét is. A Harry Potter and the Goblet of Fire játék nagyjából a mozifilm cselekményét követi, főleg a Trimágus Tusák terén. Ebben a játékban Voldemortot a filmben őt játszó Ralph Fiennes szinkronizálja. Az Electronic Arts a Harry Potter és a Főnix Rendje c. játékot teljesen magyar nyelven, a filmben szereplő szinkronhangokkal dobta piacra.

Fanfictionök

A Harry Potter rajongók körében egyre elterjedtebb a fanfictionök, más néven továbbírások olvasása és írása. Ezek a történetek szervesen kapcsolódnak a Harry Potter világához. Vannak történetek, amik a háttéreseemények rekonstrukciójával foglalkoznak, vagy egy eseményt más szemszögből közelítenek meg, de akadnak olyanok is, amelyek teljesen átírják a történeteket a nekünk tetsző formába. Ezek a rajongók által írt történetek igen népszerűek. Ez azzal magyarázható, hogy noha a Harry Potter sorozat véget ért, az olvasók nem elégednek meg ennyivel. A fanfictionöknek több fajtája is van: csoportosíthatjuk őket idő vagy párosítások szerint.

Nagyon népszerűek a szélsőséges karakterek összeboronálásának folyamatán alapuló fictionök, (pl.: Draco Malfoy/Hermione Granger), vagy az ún. slash történetek, aminek főszereplői (vagy mellékszereplői) homoszexuálisak.

A fanfictionök fontossága és/vagy haszna vitatott. Vannak, akik úgy vélik, a történet Rowling tollából az igazi, átformálni, vagy továbbírni azt pedig árulás. De rajongók népes csoportja olvas ilyen írásokat rendszeresen, és persze megközelítőleg ennyien írnak is.

Tárgymutató

D

dementor 11

H

halálfaló..... 4, 11

J

J. K. Rowling2, 8, 12, 13

K

kviddics..... 5, 13

M

Mágiaügyi Minisztérium..... 5, 8

V

varázslat 6, 8, 11

varázslények

házimanó 7

kobold 7

sárkány..... 7

Tartalomjegyzék

Cselekmény	2
Harry Potter és a bölcsek köve	2
Harry Potter és a Titkok Kamrája.....	3
Harry Potter és az azkabani fogoly	3
Harry Potter és a Tűz Serlege	3
Harry Potter és a Félvér Herceg.....	4
Harry Potter és a Halál erekllyei.....	4
Kiegészítő kötetek	5
☞ Legendás állatok és megfigyelésük.....	5
☞ A kviddics évszázadaí	5
☞ Bogar bárd meséí	5
A sorozat ismertetése	5
Háttér	5
A varázsvilág	5
Varázslók és boszorkányok: a vértisztaság kérdése.....	6
Varázslények.....	6
Varázsigék.....	7
Intézmények és helyszínek	8
További intézmények és helyszínek:.....	8
A történet ideje	9
A sorozat szereplői	9
Főszereplők.....	9
A Harry Potter-sorozat születése és fogadtatása	12
A kezdetek	12
Fogadtatás és a további könyvek	12
A „másodlagos Harry Potter-világ”	14
A Harry Potter-filmek	14
A sorozat főszereplői	16
Játékok	16
Fanfictionök	16
Tárgymutató	17